

LIBRIS

We know
books

Jean-Marie Ragon

MASONERIE OCULTĂ ȘI INIȚIERE HERMETICĂ

**Cuvânt înainte de
CRISTIAN MOȘNEANU**

**Traducere din franceză de
IOANA BENA**

Librex Publishing

2024

CUPRINS

Cuvânt înainte	5
Scurtă notă introductivă asupra autorului	7
Jean-Marie Ragon de Bettignies (1781-1862)	7
Partea întâi	
Masoneria ocultă unde ne ocupăm de științele oculte	25
Capitolul I	
Fie ca fiii tenebrelor să devină fiii luminii	27
Capitolul II	
Puterea numerelor în perspectiva pitagoreică	37
Capitolul III	
Filozofia ocultă a lui Agrippa	51
Capitolul IV	
Principiile filozofiei raționale a lui Cardan	55
Capitolul V	
Sistemul filozofic și medical al lui Paracelsus	59
Capitolul VI	
Iatria sau arta de a vindeca	61
Capitolul VII	
Masoneria mesmeriană sau Ritul Armoniei Universale	67
Capitolul VIII	
Despre magnetism	71

Capitolul IX

Despre somnambulism 83

Capitolul X

Despre taumaturgie. 89

Capitolul XI

Despre psihologie 95

Capitolul XII

Despre frenologie 103

Capitolul XIII

Despre științele oculte 109

Capitolul XIV

Despre magism și magie 115

Partea a doua

Masoneria filozofică sau inițierea hermetică . . . 137

Capitolul XV

Preambul 139

Capitolul XVI

Hermes 153

Capitolul XVII

Interpretări filozofice 161

Capitolul XVIII

Alchimia sau filozofia hermetică 171

Capitolul XIX

Animale simbolice 205

Capitolul XX

Plantele hieroglifice. 219

Capitolul XXI

Efectele barbariei. 231

Despre Fourier 235

LBRIS

We know
books

PARTEA ÎNTÂI

**MASONERIA OCULTĂ
UNDE NE OCUPĂM
DE ȘTIINȚELE OCULTE**

CAPITOLUL I

FIE CA FIII TENEBRELOR SĂ DEVINĂ FIII LUMINII

Științele oculte îi dezvăluie omului misterele naturii sale, secretele structurii sale intime, mijloacele prin care să se poată perfecționa și să ajungă la fericire și, în cele din urmă, să își determine propriul său destin. Studiul lor era rezervat înaltelor inițieri egiptene, *marile mistere*, și este timpul ca ele să devină obiect de studiu al masonilor moderni.

Învățătorii începuturilor aveau două scopuri în misterele lor, care nu erau lipsite de anumite elemente identice; acest lucru a dus la convingerea, justificată, că ei aveau o *doctrină dublă*.

Primul lor scop era acela de a scoate omul din starea sa de barbarie pentru a-l *civiliza* și apoi de a-l instrui pe omul civilizat pentru a-l *desăvârși*, pentru a-l readuce din starea sa decăzută la natura sa primordială. Potrivit lor, omul trebuia refăcut, trebuia ridicat la nivelul de umanitate; *numai inițierea îl putea regenera*. Aici este sursa *micilor mistere*, imitate de francmasoneria zilelor noastre.

Cel de-al doilea scop era acela de a găsi modalități pentru a readuce materia la natura sa primordială, din care se credea, de asemenea, că decăzuse.

AURUL era considerat pentru materie ceea ce ETERUL celui de-al optulea cer era pentru suflete; iar cele șapte metale cunoscute la acea vreme, fiecare cu numele unei planete, formau scara ascendentă a purificării materiale, care corespundea încercărilor spirituale ale celor șapte ceruri.

Astfel, mistagogia sau *inițierea în mistere* își avea cele două diviziuni ale sale.

În cadrul celei dintâi se purificau doar înclinațiile omenești, prin *creuzet* erau trecute doar ființele umane, era, adică, o alchimie a spiritelor, o mistagogie umană.

A doua era o inițiere în misterele modului de operare al naturii, o mistagogie a corpului.

Într-una, ei căutau *piatra cubică*, *piatra unghiulară* sau *cheia de boltă* a templului filozofic, capabilă să reunească intelectual întreaga omenire într-o aceeași credință, aceeași speranță și aceeași iubire, prin intermediul acestui simbol ingenios.

În cealaltă, căutau ceva care ar fi putut să readucă la viață Vârsta de Aur, și anume, *piatra filozofală* și *elixirul de viață lungă*.

Una servea drept vâl pentru cealaltă, întocmai cum o face, de altfel, și astăzi, așa cum ne putem convinge prin câteva comparații ușor de făcut.

GRADUL ÎNTÂI

Se spune despre francmasonerie că este o *artă regală*: *artă*, pentru că orice operă poate fi realizată doar printr-o anumită combinație de principii care tind spre realizarea

subiectului pe care și-l propune artistul; *regală*, pentru că Ashmole¹, un alchimist erudit, îi aducea astfel un omagiu regelui înțelept care a stăpânit în profunzime legile operei filozofice².

Știința perfectă a filozofului este destul de asemănătoare cu cea a masonului: filozoful trebuie să cunoască adevărata sămânță a naturii înainte de a-și începe lucrarea; în mod similar, masonul trebuie să cunoască cu adevărat miezul inimii omului înainte de a-l admite ca frate.

Când filozofii vorbesc despre AUR și ARGINT (simbolizate în loji prin SOARE și LUNĂ), din care își extrag materia, nu este vorba despre aurul și argintul vulgare, pentru că acestea sunt moarte, în timp ce acelea ale filozofilor sunt pline de viață.

- 1 Elias Ashmole (1617-1692) a fost un anticar, politician, Mare Maestru francmason și fondator al Muzeului Ashmolean de la Universitatea din Oxford, primul muzeu universitar public din lume. A fost un colecționar pasionat de artefacte, manuscrise și antichități, contribuind semnificativ la conservarea și documentarea istoriei și culturii umanității. (n. trad.)
- 2 Ar fi putut fi numită și *artă imperială* sau *augustă* atunci când, în secolul al II-lea d.Hr., Marcus Aurelius a fost admis la inițiere. Însă originea indicată de fratele Dumast este curioasă și mai aproape de adevăr: „De îndată ce omul a început să reflecteze asupra lui însuși, a văzut că, în anumite împrejurări, cunoscând și aprobând binele, făcea totuși răul. *Video meliora proboque, deteriora sequor* trebuie să-i fi dovedit că puterea dorințelor era mai puternică decât cea a rațiunii; că nu se bucura decât în aparență, iar nu în realitate, de *liberul său arbitru*; că era necesar, printr-o obișnuință a rezistenței, să comprime izvorul pasiunilor sale înainte de a dobândi libertatea efectivă de a alege și de a se autodetermina în toate acțiunile vieții sale. De atunci, prima idee pe care ne-o facem asupra unui om înțelept este aceea a unui om liber și stăpân pe sine; și orice instituție care are drept scop să «producă» înțelepți a devenit o artă a libertății și a regalității. Cea mai frumoasă dintre toate victoriile este cea câștigată asupra propriei persoane: cel a cărui inimă este aservită e sclav chiar și aflându-se pe tron; cel a cărui inimă este liberă rămâne liber chiar și în lanțuri”. A se vedea *L'Hermès*, vol. 1, p. 169. (n. aut.)

Obiectul cercetării masonilor este cunoașterea artei de a perfecționa ceea ce natura a lăsat imperfect în specia umană și de a ajunge la comoara adevăratei morale.

Obiectul cercetării filozofilor este, în mod similar, cunoașterea artei de a perfecționa ceea ce natura a lăsat imperfect în specia metalelor și de a ajunge la comoara prețioasă a *pietrei filozofale*.

Deoarece viața rezidă exclusiv în umiditatea extremă, pentru a nu eșua în lucrare, materia trebuie să fie curățată de zgura sa, ca să se obțină nucleul sau miezul său, care conține toate virtuțile amestecului. Această epurare sau purificare inițială își are simbolul său în masonerie, când candidatul trebuie să fie *dezbrăcat* de toate prejudecățile lumești și de greșelile patimilor periculoase, pentru a-l conduce spre virtute și perfecțiune.

PIATRA BRUTĂ

Artistul trebuie să lucreze pe un corp creat de natură, în care se vor fi unit *sulful* și *mercurul*, pe care trebuie să le separe și apoi să le purifice pentru a le uni din nou în final. Acest corp se numește *piatră brută*. Această piatră brută este aceeași cu piatra pe care o prelucrează zidarii obișnuiți pentru a o degroșa și din care caută să înlătore tot ce este superfluu, ceea ce în masoneria spirituală se numește *distrugerea viciilor*.

Cuvântul „vulgar”, utilizat în masonerie și sub forma de „profan, comun, obișnuit”, desemnează orice subiect care nu este potrivit lucrării, cum ar fi argintul viu (mercurul) vulgar, sulful din comerț, aurul și argintul vulgare; uneori, atunci când subiectul nu are viață proprie, se mai adaugă și epitetele *stupid, prost, inert*.

Aici se dovedește adevărul masoneriei; se explică semnificația lucrurilor, *steaua de foc* etc.

Există vreo altă instituție care să fie atât de profund angajată pe calea adevărului ca masoneria? Aceasta a adoptat doctrina primitivă, proclamându-l pe Marele Arhitect al Universului, pe care îl onorează prin omagii eliberate de orice cult și superstiție; ea recomandă iubirea aproapelui, practicarea virtuții, egalității și carității, respingerea viciului, a minciunii și a ipocriziei, toleranța față de alte opinii, supunerea față de lege, respectul drepturilor celorlalți, bunătața universală și autoperfecționarea prin educație și spiritul de fraternitate.

Se dovedește, de asemenea, adevărul artei filozofale: el se bazează, în primul rând, pe faptul că pulberea fizică, fiind făcută din același material din care sunt formate metalele, și anume argintul viu, are capacitatea de a se întrepătrunde cu acestea în fuziune, căci o natură îmbrățișează o natură care îi este asemănătoare. În al doilea rând, pe faptul că metalele imperfecte rămân imperfecte – deoarece orice argint viu este crud –, iar pulberea fizică, ce este un argint viu matur și copt și, propriu-zis, un foc pur, le poate transmite cu ușurință maturitatea sa și le poate transmuta în natura sa proprie, după ce a atras umezeala lor crudă, adică argintul lor viu, care este singura substanță ce se transmută, restul fiind doar zgură și excremente, care sunt respinse în proiecție³.

3 În gradul hermetic-iezuit al Scoțianului Verde sau al Sfântului Andrei cel Mic din Scoția, citim: „Dacă adeptul reușește în proiecția sa să convertească o mie de părți de metale comune cu o singură parte din pulberea sa, va putea spune cu temei că are o mie de ani; între timp, această vârstă îi este acordată doar ceremonial.” (n. aut.)

Un artist poate risca să se apuce de operă doar atunci când știe cum să distileze un menstruum⁴ esențial prin intermediul unui menstruum vegetal combinat cu un menstruum mineral, iar cu acestea două reunite trebuie spălat pământul și apoi acesta trebuie expirat ca o *chintesență cerească* pentru a compune *fulgerul lor sulfuros*, care pătrunde în corpuri și distruge excrementele într-o clipă.

În masonerie, această chintesență cerească este desemnată drept *steaua în flăcări cu cinci colțuri*, numită de filozofi *focul central al naturii*, simbolizată, de asemenea, și prin litera G, care înseamnă *generare de corpuri*. Aceasta este filozofia hermetică, ce nu trebuie confundată cu alchimia.

Piatra filozofală există peste tot, dar trebuie căutată mai ales în natura metalică, unde este mai ușor de găsit decât în alte părți. Este piatra de boltă, care nu poate fi desemnată decât prin *triunghiul dublu* sau *steaua cu șase colțuri*, care simbolizează și cele două emisfere. Această figură este reprezentarea devizei lui Hermes, care spune că *ceea ce este jos este întocmai cu ceea ce este sus*. Ea este, de asemenea, și piatra de încercare în fața căreia au eșuat mii de oameni.

GRADUL AL TREILEA

Știm ce înseamnă gradul de maestru actualmente. Este, în rezumat, doar o palidă reflectare a inițierii primitive,

4 În chimia antică, menstruumul era un lichid folosit pentru a extrage substanțele care se scurg din corpurile supuse distilării. Mai general, este un termen folosit pentru a descrie orice dizolvant, cum ar fi apa sau alcoolul. În alchimie există trei menstruumuri. Primul este apa de rouă, al doilea își extrage încet energia vitală din aerul nopții. Al treilea este roșu și acid. Acesta conține chintesența de sare, sulf și mercur. A se vedea, de exemplu, Kamala-Jnana, *Dictionnaire de philosophie alchimique*, *Dicționar de filozofie alchimică*, Ed. G. Charlet, Argentièrre (Haute-Savoie) 1961. (n. trad.)

a cărei dramă alegorică a fost desfigurată ca urmare a evenimentelor politice din momentul renovării sale. Deși simbolismul moral lasă un loc important simbolismului filozofic, alterarea sistemului este de așa natură, iar dezvoltările sunt atât de incomplete, încât este nevoie de toată priceperea unui venerabil instruit pentru a acorda vreun interes interpretărilor hieroglifelor⁵ prescurtate (chiar și *Phoenixul* a dispărut) ale acestui frumos grad.

Dacă, așa cum am dori, s-ar încerca dublarea celor trei grade simbolice – adevărate grade de probă, comentate și elaborate în cele trei școli de instrucție pe care le-am propus – cu trei grade filozofice corespunzătoare, numite *marile mistere*⁶, în care s-ar dezvolta doctrinele secrete, străvechi, atunci adeptul ar deveni depozitarul celor mai utile cunoștințe și adevăruri; el ar recunoaște adevărul alianței dintre cele două sisteme, simbolic și filozofic, în alegoriile monumentelor din toate timpurile, în scrierile simbolice ale preoților tuturor popoarelor, în ritualurile societăților secrete; ar vedea în ele o serie constantă, o uniformitate invariabilă de principii care pornesc de la un întreg vast, impunător și adevărat și care nu ar fi cu adevărat bine coordonate decât în acel întreg. Farmecul seducției și dorința arzătoare de cunoaștere l-ar împinge pe adept să pătrundă în sanctuar, parcurgând cărările spinoase care duc acolo, și, ajutat de o voință puternică, de o perseverență constantă și de studiul fără prejudecăți, ar reuși să ridice vălul; și atunci, secretul acestor alegorii, embleme, simboluri, enigme sacre ar înceta să mai fie un mister pentru el, pentru că natura i-ar fi dezvăluită.

5 De notat că Ragon folosește termenul de „hieroglifă” în sensul său etimologic de „scriere sacră”, cf. gr. *hieros* – sacru, *glyphhein* – a grava (n. trad.)

6 În acest caz, ar fi necesar să se modifice jurământul ucenicului, care este potrivit doar pentru marile mistere, pentru care a și fost conceput. (n. aut.)